

Bélyeggyűjtés mint **szenvedély**

Nemcsak játék, de tájékozódás, információszerzés is

● Akik régi képeslapokat gyűjtenek, bár saját forrásokkal rendelkeznek, állandóan keresik a lehetőségeket, hogy további, gyűjteményeikből hiányzó darabokat megszerezhesenek. Mert mindig akadhat egy-két meglepetés, előbukkanhat olyan kincs, amelyre a legkevésbé számítottak.

ANTAL ERIKA

„Van annak a városnak valamilyen különleges vonzereje, mindenki aki ide betér, először a marosvásárhelyi régi lapok iránt érdeklődik” – mondja Budapesten a Múzeum körút egyik antikváriumában az üzletvezető, és hozza is a hosszú fiókokat tele századfordulós és századeleji képeslapokkal. Marosvásárhelyi, kolozsvári, csík szeredai, székelyudvarhelyi, sepsiszentgyörgyi, brassói, nagyvárad, szatmári lapokat keres az erdélyi gyűjtő elsősorban, de mindent megnéz, ami erdélyi vonatkozású, és ha van is belőle otthon egy példány, akkor is megvásárolja, mert a felvételen látszik még egy sarok, egy üzlet, egy homlokzat.

Kiből lesz a gyűjtő?

Az antikváriumok, az internetes vásárlási- és cserlehetőségek mel-

lett érdekes színtoltja ennek a hobbinak a rendszeresen megszervezett régiségvásár. Marosvásárhely mellett Brassó, Kolozsvár, Temesvár, Nagyvárad az a helyszín, amit a bélyeggyűjtők nem hagynának ki, de egyesek továbbmerészkednek: Bukarestig, Jászvásárig, Krajováig, Szucsáváig, de akár Budapestig, Bécsig is.

Általában úgy lesz valaki képeslap- vagy bélyeggyűjtő, hogy

gyerekkorában kézbe vesz egy érdekes lapot vagy bélyeget, megtetszik neki, és attól kezdve csak arra törekszik, hogy minél többet összegyűjtsön, minél szebb darabokat megszerezzen. Levezetni kezd, először ismerőseit kér meg, hogy hozzanak vagy küldjenek, aztán már ismeretlenekkel is elkezd barátkozni, csereberél, ő is küld, ha lát egy-egy különlegességet, ha már része is a gyűjteményének, akkor is megveszi, mert jó lesz majd valaki másnak – meséli Kercsák József marosvásárhelyi képeslapgyűjtő, aki szintén gyerekként kezdte, szép színes, hazai és külföldi lapokkal. Aztán idővel kezdte rendszerezni, érdekesebbnek bizonyultak a régi lapok, a 19. század végéről, a 20. század elejéről, Marosvásárhelyről, Kolozsvárról, Nagyváradról, erdélyi településekről. Olyan információkat hordoznak ezek a lapok, amelyeket már csak ilyen régi felvételekről lehet megszerezni – magyarázza. Egy-egy épület, amelyet azóta már lebontottak, vagy teljesen átalakítottak, házsorok, amelyek helyén ma tömbházak állnak, gyár, amely szintén megszűnt létezni, kávézók, éttermek belseje, ahol most bank vagy telefonos üzlet működik – talán olvastunk ezekről, a családi legendáriumokban is élnek még, de e korhű felvételeken láthatjuk igazából, hogy hogyan néztek ki, milyen volt a környék hangulata, a város arculata egykor. „Azt mondják, már alig van isme-

retlen képeslap a városról, nehéz olyat találni, ami ne lenne meg a gyűjtőnek. Pedig mindig előbukkannak meglepetések, amire nem számítottunk. Ezért is fontosak a vásárok, mert itt találkozunk, beszélgetünk, cserélünk” – magyarázza Kercsák József.

A múlt tanúi

Csak húsz éve gyűjt bélyeget Munkácsy Sándor, aki Nagyváradról érkezett a marosvásárhelyi régiségvásárba, ahová a hasonló érdeklődésű csapattal rendszeresen jár. Gyerekkorában nem volt kedve hozzá, aztán úgy alakult az élete, hogy felnőttkorban jött rá, milyen érdekes. Elmondta, egy összefort csapattal bérelnek egy kisbuszt, és úgy járkák a vásárokat Brassótól Kassáig, Temesvárra, Marosvásárhelyre, Besztercére is elutaznak – van, akinek a képeslap, a bélyeg, az érme vagy a régi pénz a szenvedélye. Számára a régi bélyegek jelentik a kihívást, és meg is mutatja az egyik albumot, amelyben 1920 előtt kiadott bélyegek sorakoznak. Nem levélre ragasztották ezeket, mert illetékbélyegek voltak, amelyeket egy-egy jótékonyági gyűjtéskor vagy különböző állami adóért, járulékokért fi zettek. Például városi illeték, telek-, mezőgazdasági-, szüreti- vagy postai illetékbélyegek, kisebbek, nagyobbak, színesek, egyszerűek. Érdekességük, hogy nem sokkal az impériumváltás előtt adták ki ezeket, magyar címerrel és magyar nyelvű felirattal. De mivel a román államnak is szüksége volt az illetékekre, egyszerűen román szöveget nyomtattak a magyar címeres bélyegre, és továbbra is ugyanazo-

Rendszeresen tartanak régiségvásárt gyűjtőknek Marosvásárhelyen az Ifjúsági Házban

FOTÓ: HAÁZ VINCE

kat forgalmazták. Nyomon lehet követni, ahogy aztán a forint helyett a lejben megadott értékek kerültek fel a még mindig magyar címeres illetékbélyegekre.

Érdeklődésünkre, hogy ma hogyan lesz valakiből bélyeggyűjtő, a gyerekeket érdekli-e ez, többen is elmondták, míg évtizedeken át a Román Posta a bélyeggyűjtők számára rendszeresen kiadott bélyegsorozatokat, amiket pár lejért megvásárolhattak, ez megszűnt, Bukarestből egy magánkiadótól ugyan lehet rendelni bélyegeket, de elég drágák, egy boríték 35 lej. Ma már ez drága mulatság – teszi hozzá az egyik gyűjtő.

Kire marad a gyűjtemény?

Nagyon sok gyűjtőnek gond, hogy mi legyen a gyűjteményével, kinek adományozza, aki értékeli is azt, illetve kinek örökítse tovább e szenvedélyt. Szerencsés az, akinek gyermeke, unokája hasonlóképpen gondolkodva képeslapot, bélyeget, érmét, régi pénzt gyűjt. Aki nem, az vagy pénzzé teszi az értékebb darabokat, vagy egy múzeumnak adományozza. Munkácsy Sándor is azt tervezi, hogy amikor már úgy érzi, hogy nem folytatja tovább ezt a hobbit, akkor a bélyegalbumait egy múzeumra hagyja. Ki is nézte már, egy debreceni múzeumnak fogja adományozni – árulta el érdeklődésünkre.

Munkácsy Sándor a különleges bélyegeit mutatja

FOTÓ: HAÁZ VINCE